

PROLOGAS

Norvegai pardavė savo slaptą povandeninių laivų bazę rusams ir jie padarė tai per „eBay“.

Rimtai.

Iš tiesų sandoris buvo atliktas per *Finn.no*, regioninį internetinės prekybos tinklapio atitikmenį, ir pirkėjas buvo ne Kremlius, o privatus asmuo, kuris tučiuojau išnuomojo šį objektą Rusijos valstybiniam koncernui. Vis dėlto bazė buvo *vienintelė* ne rusiška nuolatinė karinė infrastruktūra strategiškai svarbioje Barenco jūroje, ir vien tai, kad NATO išvis toleravo šį sandorį, iškalbingai bylojo apie jos pasirengimą karui.

Šis faktas taip pat nemažai pasakė ir apie Rusijos ketinimus. Kai pirkėjas spustelėjo „pirkti“, Norvegija perleido Olavsverno Norvegijos karališkojo karinio jūrų laivyno bazę už penkis milijonus JAV dolerių, o tai sudarė trečdalį sumos, kurios prašė Norvegija, ir apgailėtiną vieną procentą NATO išlaidų vien tik šiam objektui pastatyti.

Šiuo pirkiniu Rusija iškovojo dvi svarbias pergales: ji gavo strategiškai patogioje vietoje įrengtą infrastruktūrą, kuria galėjo naudotis savo nuožiūra, ir kartu ištraukė ją iš Vakarų rankų.

Olavsverno bazė yra įspūdingas objektas, tarsi iš Bondo filmų. Išskobta kalno šlaite netoli Trumsės miesto į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio, ji turi tiesioginę prieigą prie jūros, požeminius tunelius, plačius povandeninių laivų angarus, apsaugotus sprogimams atspariais vartais, sausumos priplauką, galinčią priimti didžiulius karo laivus, 3000 kvadratinų metrų giliavandene krantinę, pėstininkų kareivines su avariniais generatoriais bei daugiau nei 160 000 kvadratinų pėdų ploto, kuris iš esmės atsparus tiesioginei atominei atakai, nes yra giliai po uola.

Kai bazė buvo parduodama, sandorio rėmėjai — įskaitant Norvegijos ministrą pirmininką — vartė akis prieš tuos, kurie sakė, jog toks sprendimas labai neprotingas; pirkėjas pažadėjo, kad rusai naudosis baze naftos platformoms prižiūrėti — juk jie turi gręžinių visoje Barenco jūroje, todėl nieko piktybiško tame nesą. Tačiau, vos nudžiūvus parašų rašalui, naftos gavybos pretekstas buvo kaipmat pamirštas, ir milžiniškas povandeninių laivų guolis kalnuose tučtuojau paruoštas rusų mokslinių tyrimų laivams, priklausantiems Kremlui, priimti.

O tie, kas nusimanė apie Rusijos karinį jūrų laivyną ir žvalgybos infrastruktūrą Arkties vandenyne, taip pat žinojo, kad mokslinių tyrimų laivai dažnai dirba sutartinai su abiem pusėmis, prižiūredami ir netgi plukdydami nedidelius kovinius povandeninius laivus tarptautiniuose vandenyse.

Norvegijos ministras pirmininkas, sankcionavęs sandorį su rusais, netrukus atsistatydino, tačiau tik tam, kad taptų naujuoju NATO generaliniu sekretoriumi. Iškart po to Rusija paskelbė apie savo Šiaurės laivyno kovinę parengtį ir penkiskart suaktyvino laivų judėjimą Barenco jūroje, palyginti su tomis dienomis, kai juos dar stebėjo budri Olavsverno akis.

Rusijos prezidentas Valerijus Volodinas stovėjo arktiniame šaltyje su pasitenkinimo išraiška veide, nes jis dabar galvojo apie Olavsverną, nors ir buvo nuo jo maždaug už 250 mylių į rytus.

Šis rytas čia, Jagelnaja užutėkyje, Saidos įlankoje, 31-ojo povandeninių laivų diviziono dislokacijos vietoje, žadėjo sėkmę, ir Volodino galvoje sukosi mintys apie milžinišką bazę Norvegijoje, nes jis nė kiek neabejojo, kad jei NATO vis dar valdytų Olavsverną, šios dienos operacija neturėtų jokių šansų.

Rusijos prezidentas stovėjo „Petro Didžiojo“, sunkiojo atominio „Kirov“ klasės raketinio kreiserio bei Šiaurės laivyno flagmano pirmagalyje, rūpestingai užsisagstęs ties krūtine savo „Burberry“ paltą, o jo šilta vilnonė kepurė sulaukė kūno šilumą ten, kur jai ir priklausė būti, — kūne. 31-ojo povandeninių laivų diviziono vadas, lūkuriojantis jam už nugaros ant denio, mostelėjo į rūką priešaky. Iš pradžių Volodinas nieko nepamatė, tačiau įsižiūrėjęs į miglą atidžiau išvydo milžinišką šešėlį šaltuose vandenyse, besiskinantį kelią pro ryto miglos šydą.

Į juos plaukė kažkas didelis, lėtas ir tylus.

Volodinas prisiminė vieną akimirką iš Olavsverno sandorio. Norvegijos žiniasklaida kaltino ministrus, palaiminusius šį sandorį, ir šūkavo apie

pavojų, kurią kelia jų kaimynė Rusija. Vienas iš atviresnių ministrų atsakė gūžteldamas pečiais: „Mes esame NATO šalis, tačiau taip pat maža ir taiki tauta. O Amerika didelė ir karinga. Džekas Rajanas pasirūpins Norvegijos saugumu, jei reikės. Kodėl gi mums nepanaudojus savo pinigų svarbesniems tikslams ir nepalikus karo reikalų Amerikai, jei jiems taip patinka?“

Volodinas nusišypsojo, žvelgdamas į rūką, kybantį virš pilko vandens. Džekas Rajanas neturės laiko Norvegijai. Taip, Amerikos prezidentui patinka kariauti, ir pavojus Skandinavijai būtų gera dingstis jam, bet Valerijus Volodinas žinojo kai ką, ko šioje žemėje beveik niekas nežinojo, juo labiau — Džekas Rajanas.

Amerika ir taip turės daug kuo užsiimti. Ne čia, Arktyje, bet velniškai netoli kitur.

Tylusis šešėlis pamažu įgavo kontūrus, ir netrukus jį išvydo visi, esantys „Petro Didžiojo“ denyje. Tai buvo naujojo Rusijos laivyno pasididžiavimas. Didžiulis naujas „Borėjo“ klasės atominis balistinis povandeninis kreiseris.

Volodinas žinojo, kad jei NATO vis dar turėtų veikiančią bazę čia, Arkties zonoje, šį laivą, iškilusį jam prieš akis, vakariečiai pastebėtų ir susektų tiek ant vandens, tiek po vandeniu, dar jam nespėjus panirti į saugias gelmes. Ir tuomet tektų didžiai apgailestauti, galvojo Rusijos prezidentas, todėl velniškai puiku, kad norvegai pardavė savo strateginę bazę už saują grašių.

Volodinas tiesiog švytėjo iš pasitenkinimo. Penki milijonai JAV dolerių buvo nebloga kaina už rusų karinio jūrų laivyno dominavimą Arkties vandenyne.

Žinoma, šis laivas, išniręs jam prieš akis, turėjo vardą — jis vadinosi „Kunigaikštis Olegas“. Tačiau Volodinui labiau patiko vadinti jį, kaip ir kitus keturis jau esančius flotilėje, jų originaliais kodiniais numeriais. „Projektas 955A“ skambėjo puikiai — išties tinkamas pavadinimas pačiam galingiausiam ir slapčiausiam Rusijos ginklui.

Šis „Borėjas“ buvo ketvirtosios kartos laivas, atitinkantis amerikietiškuosius SSBN, kas reiškia laivas, povandeninis, balistinis, branduolinis. 170 metrų ilgio ir 13 metrų pločio, jis buvo didžiulis, nors ne pats didžiausias iš Volodino matytų. „Taifūno“ klasės laivas, „Borėjo“ pirmtakas, buvo didesnis. Nors „Borėjas“ gal ir ne toks didelis kaip „Taifūnas“, jis yra modernesnis už pastarąjį. Gali panirti į 1500 pėdų gylį ir po vandeniu išvystyti 30 mazgų greitį, o jo reaktyvinė vandens varomoji sistema suteikia laivui vadinamąjį tylų greitį, tai reiškia, kad jis gali judėti beveik be triukšmo ir yra velniškai sunkiai susekamas.

Laivo įgulą sudarė devyniasdešimt žmonių, ir dauguma jų, įskaitant kapitoną Anatolijų Kudinovą, dabar stovėjo ant denio ir praplaukdami pro „Petra Didįjį“ saljutavo savo prezidentui.

Amerikiečiams „Projektas 955A“ nebuvo jokia paslaptis, bet jie iki galo nesuvokė šių laivų masto ir pajėgumų, kaip kad nežinojo ir to, jog „Kunigaikštis Olegas“ jau parengtas darbui. Neilgai trukus, veikiausiai šiek tiek į šiaurę nuo čia, lediniuose Kolos įlankos vandenyse, neabejojo Volodinas, amerikiečių palydovas pastebės „Borėją“, paliekantį Saidos užutėkį ir išplaukiantį iš savo saugaus angaro į Barenco jūrą.

Nesvarbu. Gali praeiti kelios valandos, kol amerikiečiai supras žiūrį į „Kunigaikštį Olegą“, bet susidomėjimą netrukus praras, nes jie nė nenutuokia, kad jis jau vykdo paskirtą užduotį. Keletą dienų amerikiečiai manys, jog naujausias „Borėjas“ yra paprasčiausiai dar kartą išbandomas jūroje, tačiau situacija greitai pasikeis, nes Valerijus Volodinas neketino įslaptinti šios misijos.

Ne... Volodinas pasiuntė povandeninį laivą į bauginimo misiją tikėdamasis, kad visi pasaulyje sužinos, *kas* jis ir apskritai *kur* jis.

Ant sunkiojo atominio raketinio kreiserio denio, Volodinui už nugaros, apsuptas pavaduotojų, taip pat stovėjo Rusijos Federacijos gynybos ministerijos 12-osios vyriausiosios valdybos admirolas, vadovaujantis visai karinio jūrų laivyno branduolinei ginkluotei. Šiandien jis atvyko palinkėti gero kelio ne „Kunigaikščiui Olegui“, o tiems dvylikai pabūklų, pakrautiems į povandeninio laivo ginklų saugyklas.

Plūduriuojančiame titane, šiuo metu praplaukiančiame vos per šimtą metrų nuo prezidento Volodino, buvo tuzinas „Bulava“ balistinių raketų, kiekviena aprūpinta dešimčia kovinių galvučių. „Kunigaikščiui Olegui“ jos suteikė galimybę atlikti 120 branduolinių detonacijų, o tai reiškė, kad šis laivas galėtų — tik nežymiai perdedant — palikti Jungtinių Amerikos Valstijų teritorijoje žemyno dydžio rūkstančią skylę.

Bet *tik* jei jis būtų pakankamai arti rytinės JAV pakrantės, sugebėtų nukenksminti amerikiečių priešraketinę gynybą.

Volodinas tyliai prakalbo į ryto šaltį, ir jo žodžiai virto garu.

— Amerika. Vašingtonas, Kolumbijos apygarda.

Vyrai, stovintys jam už nugaros laivo pirmagalyje, susižvalgė. Jei tai įsakymas, jis bereikalingas; visi žinojo, kad „Kunigaikštis Olegas“ kaip tik ten ir plaukia — į vandenį už maždaug keturiasdešimt penkių mylių nuo jų prieš sostinės.

Tačiau nors Volodinas siuntė 120 branduolinių kovinių galvučių į šią išskirtinę Jungtinių Valstijų zoną, pačios valstybės jis neketino nusiaubti. Tik labai rimtai ketino įvaryti baimės visiems ten gyvenantiems vyrams, moterims ir vaikams ir tokiu būdu įtikinti Amerikos žmones, kad Rusijos teritorinis vientisumas už 8000 mylių nuo jų namų yra ne jų sumautas reikalas.

Volodino planas, numatytas kelioms savaitėms į priekį, buvo plačios apimties, bet „Kunigaikštis Olegas“ — pirmas ėjimas šachmatų lentoje, ir todėl jis atskrido tokį kelią čionai į Arktį, kad pagerbtų kapitoną Kudinovą ir savo dalyvavimu suteiktų misijai bei įgulai svarbos ir galios.

Laivas, kurį Volodinas mėgo vadinti „Projektu 955A“, pranyko toluoje, susiliejęs su migla iškart po to, kai paliko Saidos užutėkį ir pajudėjo Kolos įlankos link. Valerijus Volodinas stovėjo neatplėšdamas akių nuo garo sruogų, likusių jam pavymui, stebimas savo karo vadų.

Emocijos, atsispindinčios jo veide — pasididžiavimas ir jaudulys — buvo tikros, tačiau viduje kaupėsi kitas jausmas, kurio jis neleis niekam pamatyti.

Bloga nuojauta. Nerimas, besiribojantis su baime.

Ši diena — tai tik viena briaunelė, viena sudėtingo mechanizmo detalė daugiabriaunės operacijos, kuri apims visą pasaulį.

Ir nors Valerijus Volodinas jautėsi pakylėtas, kupinas vilčių ir įžūlus... jis taip pat suprato, jog tai *suveiks*.

Tai turi suveikti, antraip jis — žuvęs.

1

„Independence“ buvo laivas, tačiau jis neplaukiojo iš uosto į uostą. Stovėjo išmetęs inkarą Klaipėdos uoste, Baltijos jūros Lietuvos pakrantėje, ir tiesiog švartavosi, prirtvirtintas prie ilgo pirsio įvairiausiaisiais švartfalais ir lynais, plieniniais jungiamaisiais tilteliais ir masyvia vamzdine jungtimi.

Šis įspūdingas laivas-talpykla prieš metus įplaukė į uostą lydintas fanfarų, nes turėjo lietuviams smarkiai pakeisti žaidimo taisykles. Ir nors dabar jis iš esmės tebuvo stacionarus objektas, siūbuojantis vandenyje ir mažai kuo primenantis laivą, jo misija buvo įvykdyta.

„Independence“ reiškė ne tik laivo pavadinimą, bet ir tikslą. Tai buvo plaukiojantis suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalas su dujinimo įrenginiu, pirmasis toks.